

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Графічний диктант (*записати схеми речень*).

Іринка читає. У парку зацвіла калина.

у

Графічний диктант.

Уляна слухає музику. Журавлі летять у вирій.

о О

Графічний диктант.

Осінь. Оксанка малює. Олег допомагає мамі.

и

Графічний диктант.

Червоніє горобина. Учні пишуть букви. В саду дозріли вишні.

м М

I. 1. Графічний диктант.

Зацвів мак. Я люблю маму. Марійка мила малину.

2. Записати рядкові букви (*надруковані на дощці*).

о а о у и

II. 1. Записати великі літери.

М О

2. Записати склади, слова.

ау ма ми му ом ам ум мама маму

і І

I. 1. Записати рядкові букви.

а о и і у

2. Записати склади, слова.

мо мі ма ом ум ім мамо мамі

II. 1. Графічний диктант.

Ігор думає. Марійка співає пісню.

2. Записати великі букви.

М О І

3. Записати речення.

Ми і мама.

н Н

I. 1. Записати рядкові букви.

н і м а о у и

2. Записати склади і слова.

ні он ан ни ом ун ми нам ним

II. 1. Графічний диктант.

Зацвіли жоржини. Дівчатка плетуть вінки.

2. Записати великі букви.

О І Н

3. Записати речення.

Он Інна і Ніна.

в

1. Графічний диктант.

Василько читає книжку. Човен плив по річці.

2. М О І і оа ву во ін ив ув він мова нова.

3. Он Іван.

л Л

I. 1. Скласти звукові моделі слів.

малина, лимон (за малюнками)

2. а и І о М л ла ал лу лі ил лан нам вік млин

II. 1. Графічний диктант.

Настав ранок. Весело щебечуть птахи. Гарно у лісі!

2. Записати слова. Позначити наголоси.

Ліна мило лини

3. Записати речення.

Мама мила Нілу.

А

1. Записати великі букви (надруковані на дошці).

О М І Н Л А

2. Записати відповідні рядкові букви.

о м і н л а

3. Записати слова.

Алла Аліна Ніла Ліна Іван Інна

с С

- I. 1. **Скласти звукові моделі слів.**
сова, слон (за малюнками)
2. са сі ос ус сли сло слово слива
- II. 1. **Записати великі букви (надруковані на дощці).**
Л А М І О Н
2. **Записати слова. Останнє слово поділити на склади (дужками знизу).**
слон Слава Суми лимон

к К

- I. 1. **Графічний диктант.**
Жовкне листя. Дні стають коротші.
2. к л м н в кі ки ка кава клас
- II. 1. **Скласти звукові моделі слів.**
кавун, око (за малюнками)
2. **Записати слова. Поділити на склади (дужками знизу).**
коса вінок калина
3. **Записати речення.**
Слава у класі.

п П

- I. 1. **Графічний диктант.**
Миколка поливає квіти. У парку бігають хлопчики.
2. **Записати рядкові букви (надруковані на дощці).**
п л к м в с
Які звуки (голосні чи приголосні) вони позначають?
3. **Записати склади і слова.**
па пі уп пли спі лапа співи пісні
- II. 1. **Записати слова. Позначити наголоси.**
павук купа Пилип Поліна Панас Павло
2. **Записати речення.**
Он поле. На полі сіно.

р Р

- I. 1. **Скласти звукові моделі слів.**
рак, парта (за малюнками)
2. **Записати склади і слова. Останнє слово поділити на склади.**
ур рі ро ар рік рука ріпа курка просо рама

II. 1. Графічний диктант.

Зацвіли ромашки. Хмаринка пливе у небі.

2. Записати слова. Позначити наголоси.

ріка рукав Ігор Оксана

3. На просі роса.

т Т

I. 1. Скласти звукові моделі слів.

хата, літак (за малюнками)

2. Записати склади і слова.

та от ті ти там танок

3. На столі квіти.

II. 1. Графічний диктант.

Діти садили дерева. Книги лежать на парті.

2. Записати слова.

Антон Тарас Марта Тимко

3. Записати речення.

Тато купив лото.

е Е

I. 1. Скласти звукові моделі слів.

лев, перо, ручки (за малюнками)

2. Записати склади і слова.

ем мо те іт ве ле клен море село метро Петро весна

3. Он поле. Там росте овес.

II. 1. Графічний диктант.

Оленка ловила метеликів.

2. Записати слова. Позначити наголоси.

Тарас Семен Олена Лесик

3. Записати речення. Трискладове слово обвести “хмаринкою”.

Лелеки у небі.

Д

I. 1. Записати склади і слова.

де да од ді ди де дим дід дім мед сад вода дрова

2. Записати речення. Позначити наголоси у словах.

Ліда несе воду.

II. 1. Записати букви (рядкові та великі), які позначають голосні звуки.

2. Записати слова. Трискладове слово поділити на склади.

рід родина народ

3. Записати речення. Позначити наголоси у словах.

Ліна полила липку. Село Липки велике.

з Э

I. 1. Записати слова-відгадки. Поділити їх на склади.

- Старий дід мости помостив. (*Мороз*)
- Стало біло навкрути.
Я розтрушую сніги,
наганяю холоди,
воду сковую в льоди.
В дружбі з дітьми я всіма.
Здогадались? Я — ... (*зима*).
- Щипну травички,
ковтну водички,
тупну ніжками,
буцну ріжками,
дам молока.
Хто я така? (*Коза*)

2. Записати речення. Позначити наголоси.

Марко, Антон, Павлик — друзі.

II. 1. Записати слова з буквою з. Обвести «хмаринкою» односкладове слово.

зорі вода віз парта зерно казка

2. Записати речення.

За селом луки. Там зелена трава.

ь ъо

I. 1. Графічний диктант.

Зіні подарували ковзани. Платон помив руки з милом.

2. Записати буквосполучення (літери *н т д с л з* із м'яким знаком).

3. Записати слова.

син осінь рис рись ліз лізь тин тінь

II. 1. Творчий диктант.

Змінити слова так, щоб вони означали один предмет. Записати їх.

лосі олені дні карасі тині

2. Записати речення. Позначити наголоси у словах.

Павлику, перелазь перелаз. Олесь ловить раків.

III. 1. Записати склади.

льо дьо зьо тьо рьо

2. Записати слова.

сом сьома лови льон коло кольори лози сьози крона трьом

3. Записати речення.

Місто Львів — велике. Іванко сів на пеньок.

б

I. Творчий диктант.

1. Дописати букви, які позначають голосні звуки.

А а ...

2. Записати перші склади слів.

батон бобер береза бузок білий били

3. Записати слова-відгадки. Позначити наголоси.

- Червонясту шубку має,
по гілках вона стрибає.
Хоч мала сама на зріст,
та великий в неї хвіст.
Як намисто — оченята.
Хто це? Спробуй відгадати. (*Білка*)
- Сам пустий, голос густий,
дріб вибиває, дітей збирає. (*Барабан*)
- У білій одежині,
в хустинці зелененькій
сумує край стежини
тонесенька Оленка. (*Берізка*)

II. 1. Записати слова.

око Пилип дід біб

Прочитати слова зліва направо, а потім — справа наліво. Що ви помітили?

2. Записати речення. Поділити слова на склади (*дужками знизу*).

Липа, дуб, береза — дерева.

у

1. Записати букви, які позначають останній звук у словах.

салат абрикос зерно корзина гарбуз човен буквар магазин
квіти жовток шукав

2. Записати слова із звуком [у].

вітер думка парта миска павук

3. Записати речення.

У лісі сосни. Он дуб і береза. На сосні руда білка.

г Г

I. 1. Записати рядкові букви (*надруковані на дощці*).

б в г д к л м н п р с т

2. Записати слова-відгадки. Поділити їх на склади (*дужками знизу*).

- Навесні зеленіла,
влітку загоріла,
червоні коралі
восени наділа. (*Горобина*)

- У воді купається —
сухим лишається. (*Гусак*)
- В теплий дощик народились,
парасолькою накрились. (*Гриби*)
- Жовтобокий карапуз
йшов городом та й загруз,
бо насіння стільки має,
що аж боки розпирає. (*Гарбуз*)

II. 1. Скласти звукові моделі слів, які є назвами предметів (за малюнками).

голуб, голка

2. Записати слова.

Олег Григорій Ігор Ольга

3. Записати речення.

Упав пиріг на поріг. Гнат гнав гуси.

Г Г

I. 1. Записати слова.

город ґрунт крига аґрус ґрати ґрудень

2. Записати речення.

Голуб сидів на ганку. Гримнув ґрім. Упав ґрад.

II. 1. Записати великі літери (надруковані на дошці).

Г Г З Л М Н П С Т

2. Записати речення. Позначити наголоси в словах.

Гаву ґодувала Галинка на ганку.

ч Ч

I. 1. Записати слова-відгадки. Позначити наголоси.

- Така водиця тільки для письма годиться. (*Чорнило*)
- Їду, їду —
нема сліду. (*Човен*)
- Стоять в кутку два брати,
повисували язики. (*Черевики*)
- Як настав цей літній місяць,
все росте у нас навколо,
ягідки почервоніли,
спіє в полі щедрий колос. (*Червень*)
- Я у батька третій син,
а дітей у нього сім.
Маю четверо сестер.
Звуть усі мене ... (*четвер*).

2. **Записати речення.** Двоскладові слова обвести «хмаринкою».
Марічка садила часник. У морі пливе човен.

II. Попереджувальний диктант.

1. **Записати склади, словосполучення.**

Чо, Че, Чу, Чі, Ча, Чи, Чорне море, місто Чернігів.

2. **Записати речення.**

Часник, морква, огірок — овочі.

Івась вчить лічилку.

й Й їо

I. 1. Записати слова-відгадки. Поділити на склади (дужкою знизу).

- Маленький, сіренький,
по гаях літає,
уночі співає. (*Соловей*)
- То холодним, то гарячим
вдома кожен мене бачив.
І співаю я від жару,
і пускаю з носа пару. (*Чайник*)
- Я маленький і вухатий,
попелястий, волохатий.
Як тікаю, я стрибаю.
Дуже куций хвостик маю. (*Зайчик*)

2. **Записати імена зі звуком [й].**

Андрій Матвій Сергій Марійка Надійка Олексій

3. **Записати речення.**

Мусій, просо сій!

II. Вибірковий диктант.

1. **Виписати слова з буквою й.**

- а) Івась купив берет новий —
не великий, не малий,
гарний такий.
- б) Марійка запросила всіх на чай.
- в) Андрійко і Матвій були в лісі. Там біг зайчик.

III. Пояснювальний диктант.

1. **Записати слова.**

пеньок йод йому синього його район

2. **Записати речення. Підкреслити трискладове слово.**

Йосип купив майонез. Павлик йде в гайок.

ЗМІСТ

1 КЛАС

Навчання грамоти.....	3
Контрольні роботи	
Після закінчення підготовчого періоду.....	17
Наприкінці I півріччя.....	17
Наприкінці III чверті.....	17
Наприкінці року.....	19

2 КЛАС

Повторення вивченого у 1 класі.....	20
Мова і мовлення.....	21
Текст.....	23
Речення.....	24
Слово.....	27
Звуки і букви	
Голосні звуки і букви, що їх позначають.....	33
Приголосні звуки.....	37
Апостроф.....	41

3 КЛАС

Повторення вивченого у 2 класі.....	43
Мова і мовлення.....	45
Текст.....	46
Речення.....	49
Слово. Будова слова	
Значення слова.....	52
Споріднені слова. Закінчення. Основа.....	55
Вимова і правопис слів з ненаголошеними [e], [и] в коренях.....	57

Вимова і правопис слів із дзвінками і глухими приголосними звуками	59
Префікс	60
Апостроф після префіксів.....	62
Суфікс	63
Контрольні роботи.....	64
Частини мови	
Іменник.....	65
Прикметник.....	67
Дієслово.....	70

4 КЛАС

Мова і мовлення	76
Текст	77
Речення.....	79
Іменник.....	82
Прикметник	88
Числівник.....	92
Займенник	94
Дієслово.....	96
Прислівник	103
Контрольні роботи за рік.....	105
Орієнтовні мовні завдання	107